

IV. OŠETROVATEĽSKÝ DEŇ V PIEŠŤANOCH
22.11.2024, Piešťany

Mamografický skríning na Slovensku: Súčasný stav a výzvy do budúcnosti

Bárdyová Z, Kállayová A, Štrbavý A,
Trautenberger Ricová J, Rečková M

**MAMOGRAFICKÝ SKRÍNING
ORGANIZÁCIA**

Typy mamografického vyšetrenia v SR

ORGANIZOVANÝ MAMOGRAFICKÝ SKRÍNING

Mamografia asymptomatickej ženy vo veku 50 - 69 rokov, ktorá je vyšetrená na preverenom skríningovom mamografickom pracovisku.

NEORGANIZOVANÝ (OPORTÚNNY) MAMOGRAFICKÝ SKRÍNING

Mamografia asymptomatickej ženy vo veku 50 - 69 rokov, ktorá je vyšetrená na inom ako preverenom skríningovom mamografickom pracovisku.

DIAGNOSTICKÁ MAMOGRAFIA

Mamografia ženy so symptómami ochorenia prsnej žľazy. Vykonáva sa na všetkých MG pracoviskách bez ohľadu na to, či ide o preverené alebo iné ako preverené skríningové MG pracovisko.

PREVENTÍVNA MAMOGRAFIA

Mamografia asymptomatickej ženy vo veku 40 - 49 rokov a 70 a viac rokov, ktorá je vyšetrená na preverenom alebo inom ako preverenom skríningovom mamografickom pracovisku.

Organizovaný mamografický skrining

1. komplexný a dlhodobý proces

2. štátom garantovaný

3. organizovaný

4. kontrolovaný

5. vyhodnocovaný

Tieto kroky zabezpečujú dôsledné plánovanie, realizáciu a kontrolu programu, čo je kľúčové pre dosiahnutie jeho cieľov a dlhodobého prínosu v prevencii rakoviny prsníka.

Organizovaný mamografický skrining - dlhodobý proces

- ⌘ Systematický a dlhodobý proces zameraný na vyhľadávanie včasných štádií rakoviny prsníka u asymptomatických žien vo veku 50-69 rokov + 364 dní každé 2 roky
- ⌘ Plánované rozšírenie: 45-69 rokov + 364 dní každé 2 roky od 70-74 rokov + 364 dní každé 3 roky
- ⌘ **Ciele a prínosy skriningu:**
 - ⌘ Dosiahnuť účasť žien viac ako 75% → preukázateľný pokles mortality na rakovinu prsníka až o 30%
 - ⌘ Minimalizovať rozsah potrebných chirurgických zákrokov a následnej liečby vďaka včasnej diagnostike menej pokročilých štádií ochorenia

Organizovaný mamografický skrining - štátom garantovaný

⌘ Plne hrađený ZP

Mechanizmy zabezpečenia a riadenia:

⌘ **Pozývanie žien:**

⌘ ZP pozývajú asymptomatické ženy, ktoré sa mamografie nezúčastnili viac ako 2 roky

⌘ Preverené skriningové mamografické pracoviská (od r.2021)

⌘ **Stabilné podmienky:** Štát vytvára legislatívne a organizačné podmienky pre dlhodobú existenciu skriningového programu

⌘ **Centrálne riadenie:** Národný onkologický inštitút

⌘ **Kontrola kvality:**

⌘ Komisia MZ SR pre skrining onkologických chorôb v SR.

⌘ Odborná pracovná skupina pre zabezpečenie kvality mamografických pracovísk Komisie MZ SR pre zabezpečenie kvality v rádiológii, radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne

Organizovaný mamografický skrining - organizovaný proces

Názov:

**Štandardný postup na vykonávanie lekárskeho
ožiarenia a na výkon prevencie - skriningová
mamografia/Štandardný postup na výkon
prevencie karcinómu prsníka metódou
populačného skriningu - skriningová
mamografia**

3. revízia

Autori:

doc. RNDr. Martina Horváthová, PhD., MPH

prof. MUDr. Viera Lehotská, PhD.

doc. RNDr. Denisa Nikodémová, PhD.

MUDr. Alena Kállayová

doc. MUDr. Jana Slobodníková, CSc., MPH, mim. prof.

Mgr. Peter Gyurkovics (1. aj 2. revízia)

MUDr. Mária Rečková, PhD. (2. a 3. revízia)

MVDr. Jana Trautenberger Ricová (3. revízia)

Špecializačný odbor:

Rádiológia

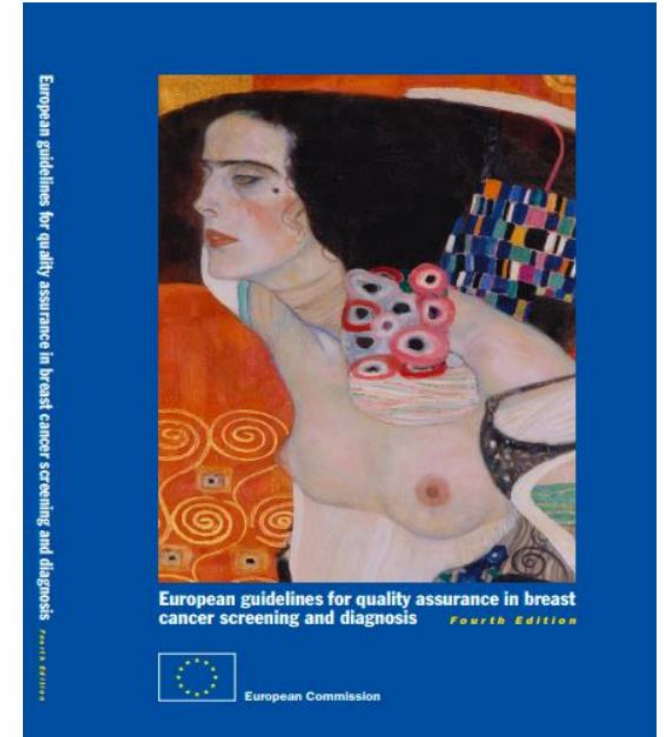
Organizovaný mamografický skrining - kontrolovaný proces

⚡ Odborná pracovná skupina pre zabezpečenie kvality mamografických pracovísk Komisie MZSR pre zabezpečenie kvality v rádiológii, v radiačnej onkológii a v nukleárnej medicíne

1. **Vstupný audit**
2. **Kontrolný externý klinický audit** po prvom roku a po druhom roku prevádzky
3. **Vlastný interný audit**, ktoré je povinné každý rok vykonávať preverené skriningové mamografické pracovisko

Organizovaný mamografický skríning - vyhodnocovaný proces

- ⚡ Vypracovaný spôsob vyhodnocovania skríningového programu, jeho kvality
- ⚡ Indikátory hodnotenia kvality sú nastavované v súlade s medzinárodnými odporúčaniami
- ⚡ NOI, NCZI, ZP → MZSR

Pravidelná kontrola kvality, a vyhodnocovanie skríningových programov z pohľadu populačných, klinických a epidemiologických parametrov je nevyhnutné na zistenie krátkodobých a dlhodobých výsledkov efektívnosti a kvality skríningov, ale aj tvorbu zdravotnej politiky

**MAMOGRAFICKÝ SKRÍNING
VYBRANÉ VÝSLEDKY
ROK 2023**

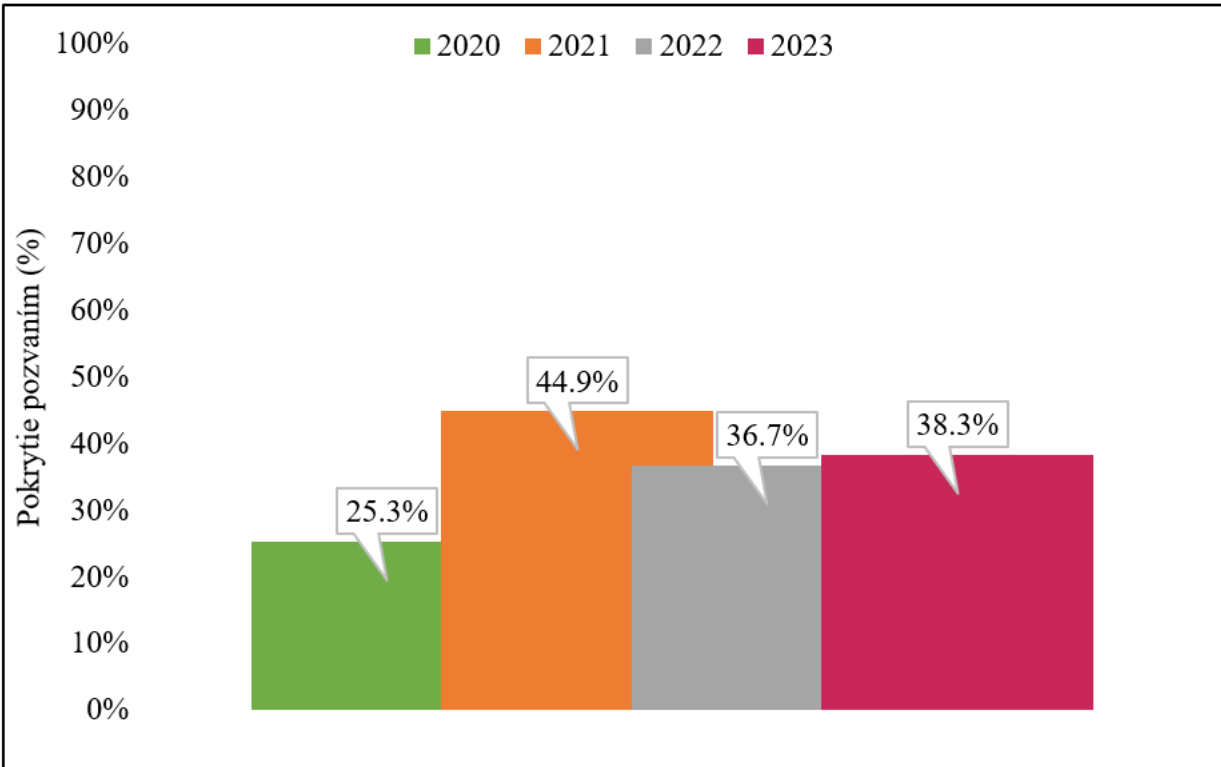
Cieľová populácia mamografického skríningu

- 🚫 cieľová populácia: **asymptomatické ženy vo veku 50-69 rokov + 364 dní**
- 🚫 počet žien vo veku 50-69 rokov: **≈ 720 tisíc žien**
- 🚫 pri zohľadnení 2-ročného skríningového intervalu + inklúzných a exklúzných kritérií, by malo mamografický skrínig každoročne absolvovať: **≈ 360 tisíc žien**

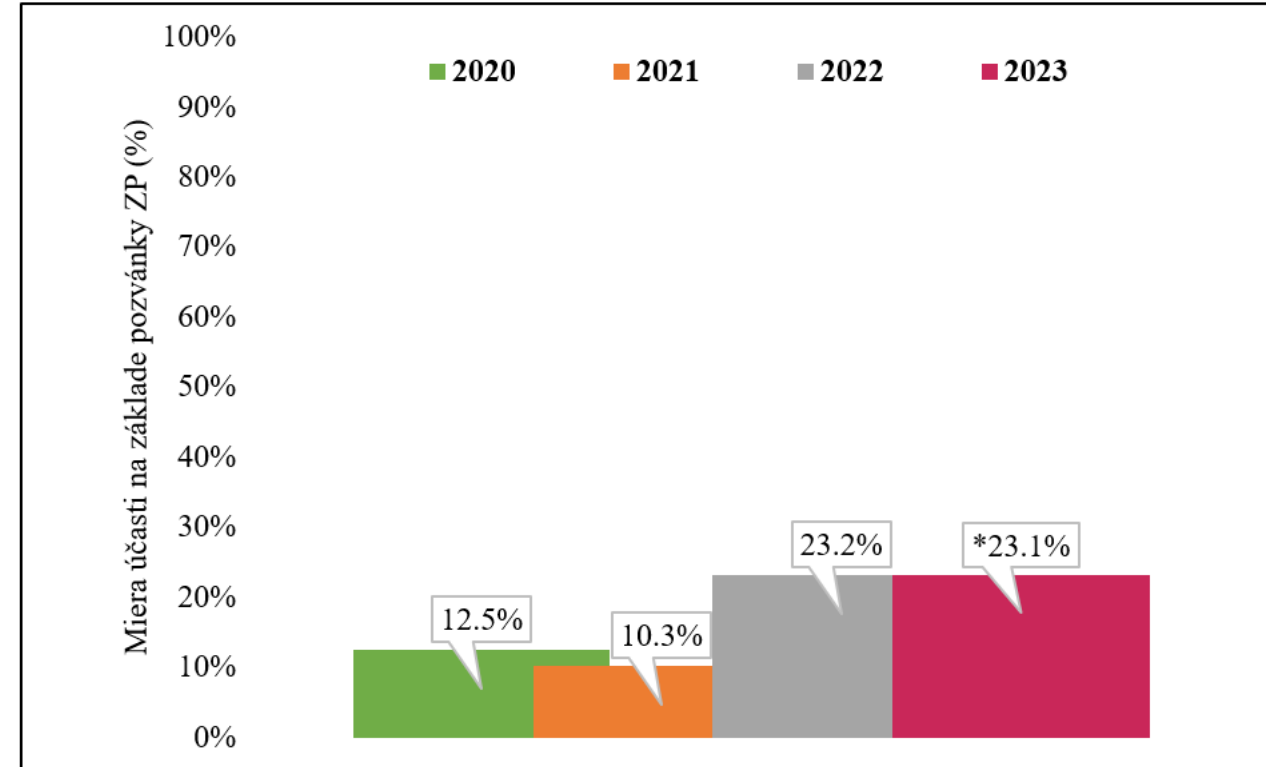
Bratislavský kraj → 3
Západné Slovensko → 10
Stredné Slovensko → 5
Východné Slovensko → 5

Pokrytie pozvaním a miera účasti na základe pozvánky ZP

Pokrytie pozvaním so zohľadnením 2-ročného skríningového intervalu

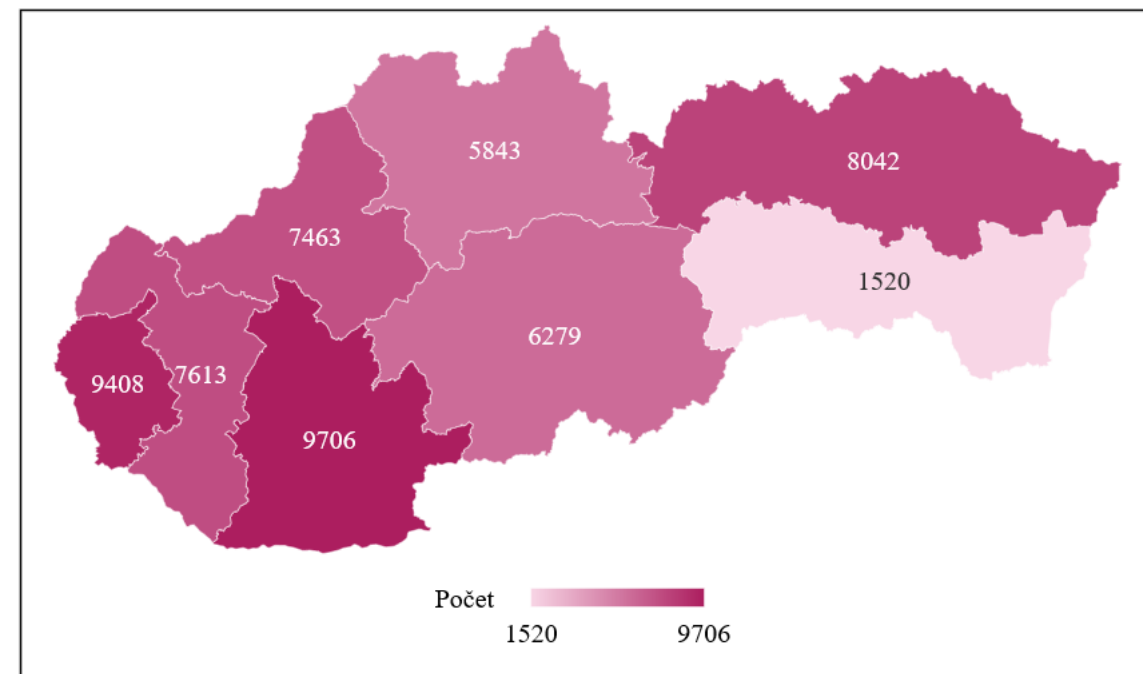
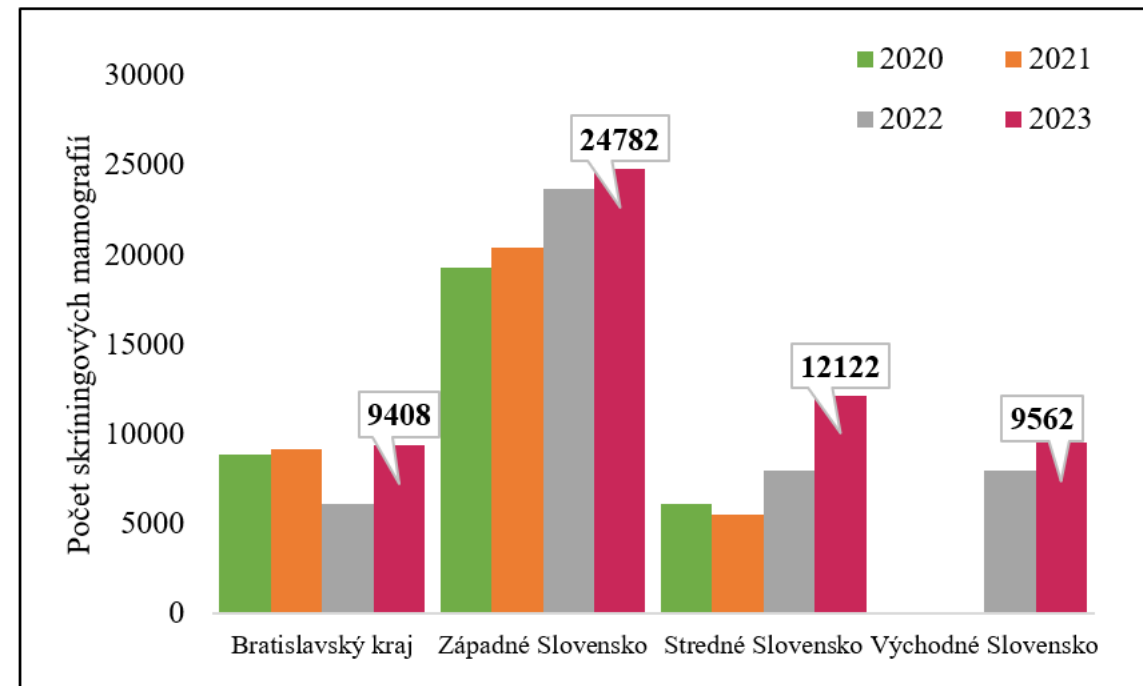
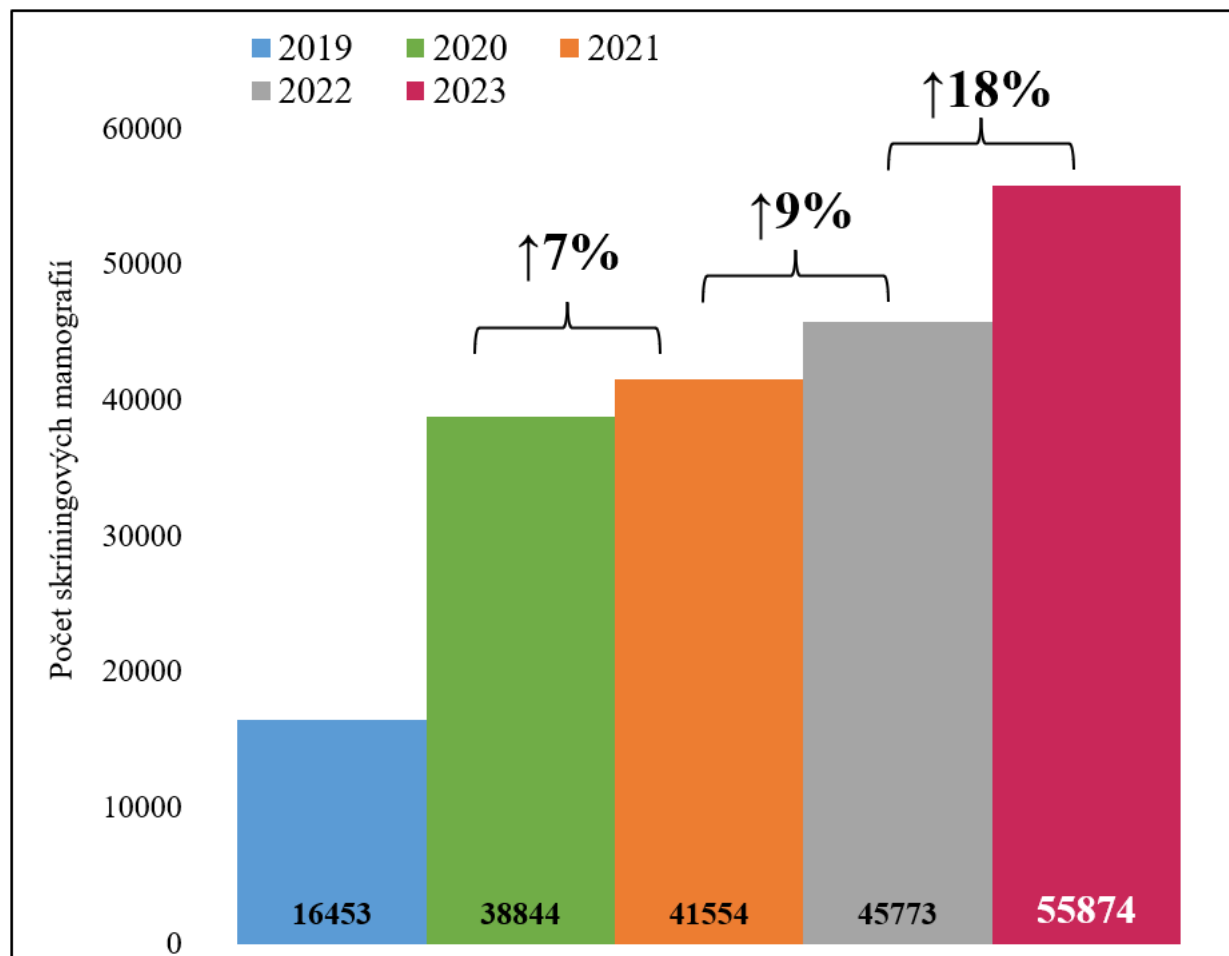

Miera účasti na základe pozvánky ZP do 365 dní od pozvania (organizovaný + oportúnny skríning)

Celkový počet pozvaných žien v časovom období od januára do decembra 2023 bol **137 997 žien** z 360 000 žien, ktoré mali v roku 2023 nárok na skríningovú mamografiu, čo predstavuje **pokrytie pozvaním 38%**. ***Miera účasti žien**, ktoré absolvovali mamografické vyšetrenie v roku 2023 **na základe pozvánky zo ZP do 365 dní od pozvania** bola **23,1%**. Keďže žena môže mamografické vyšetrenie podstúpiť do 365 dní od odoslania pozvánky, je možné, že niektoré ženy absolvujú toto vyšetrenie až v roku 2024. Z tohto dôvodu sa môže celková miera účasti líšiť od udávaného čísla.

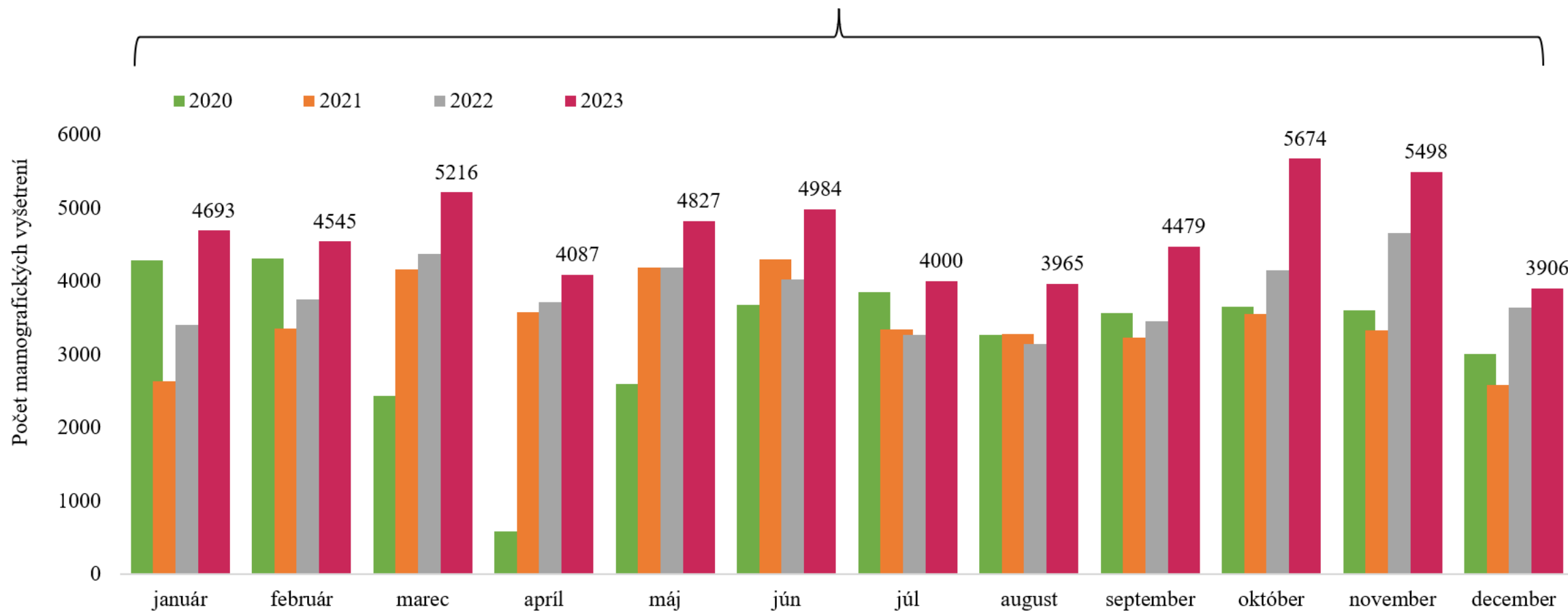
Vývoj počtu zrealizovaných skríningových mamografií v SR

* t. j. mamografické vyšetrenie zrealizované na preverenom skríningovom mamografickom pracovisku podľa úzonnej činnosti mamografického pracoviska

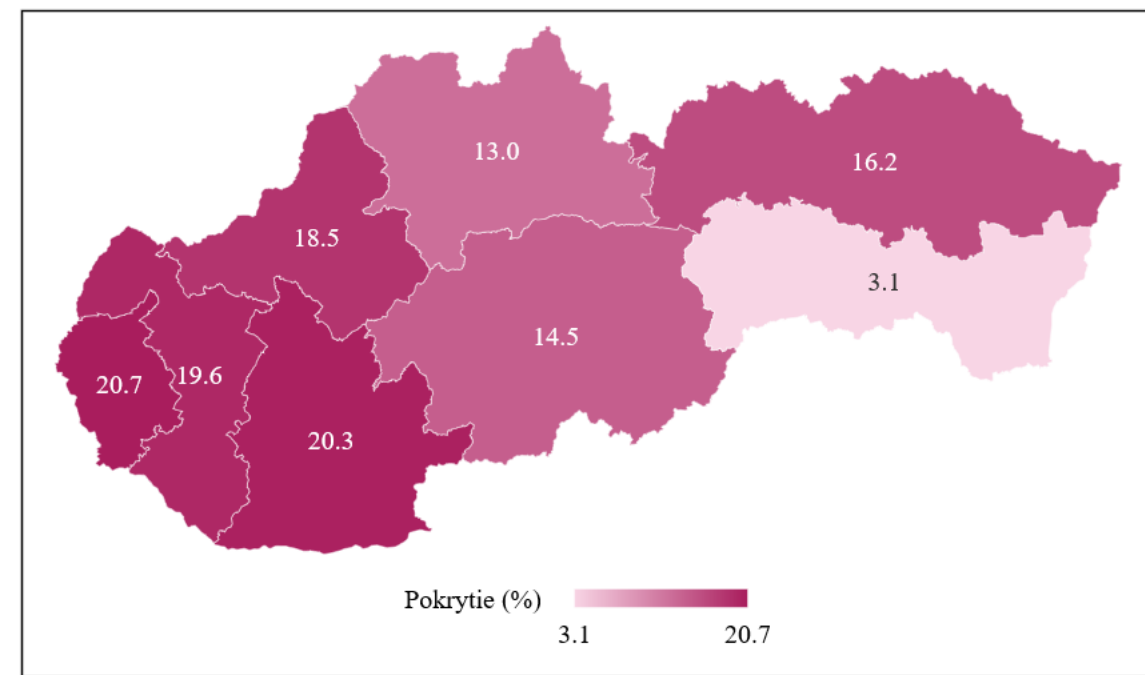
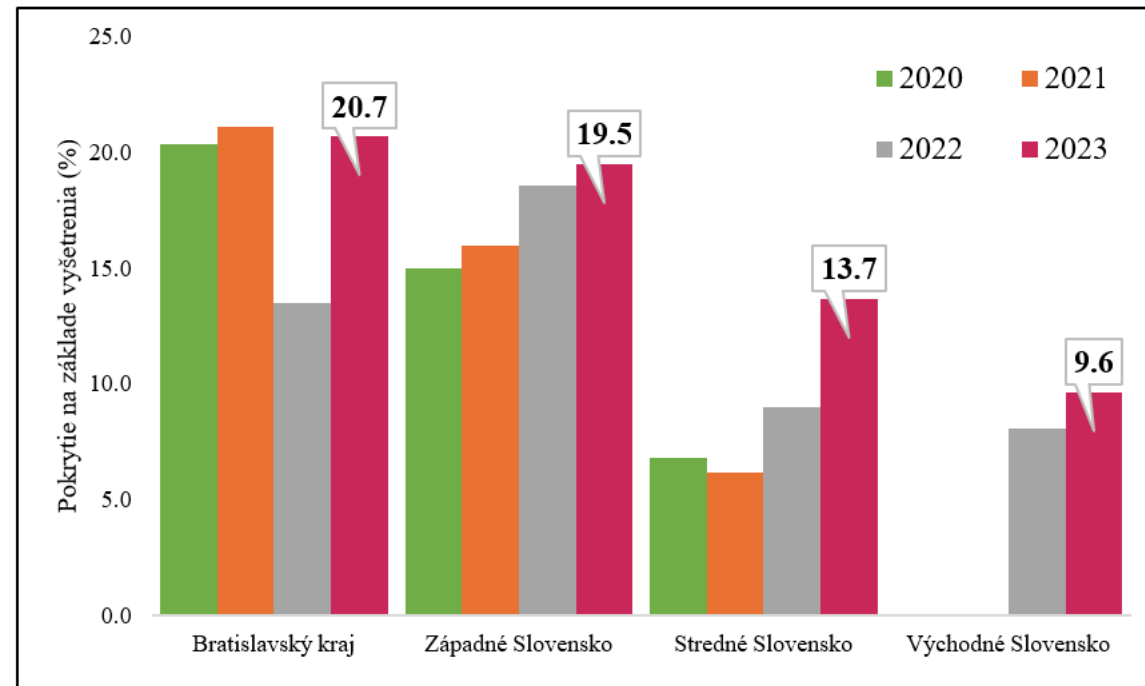
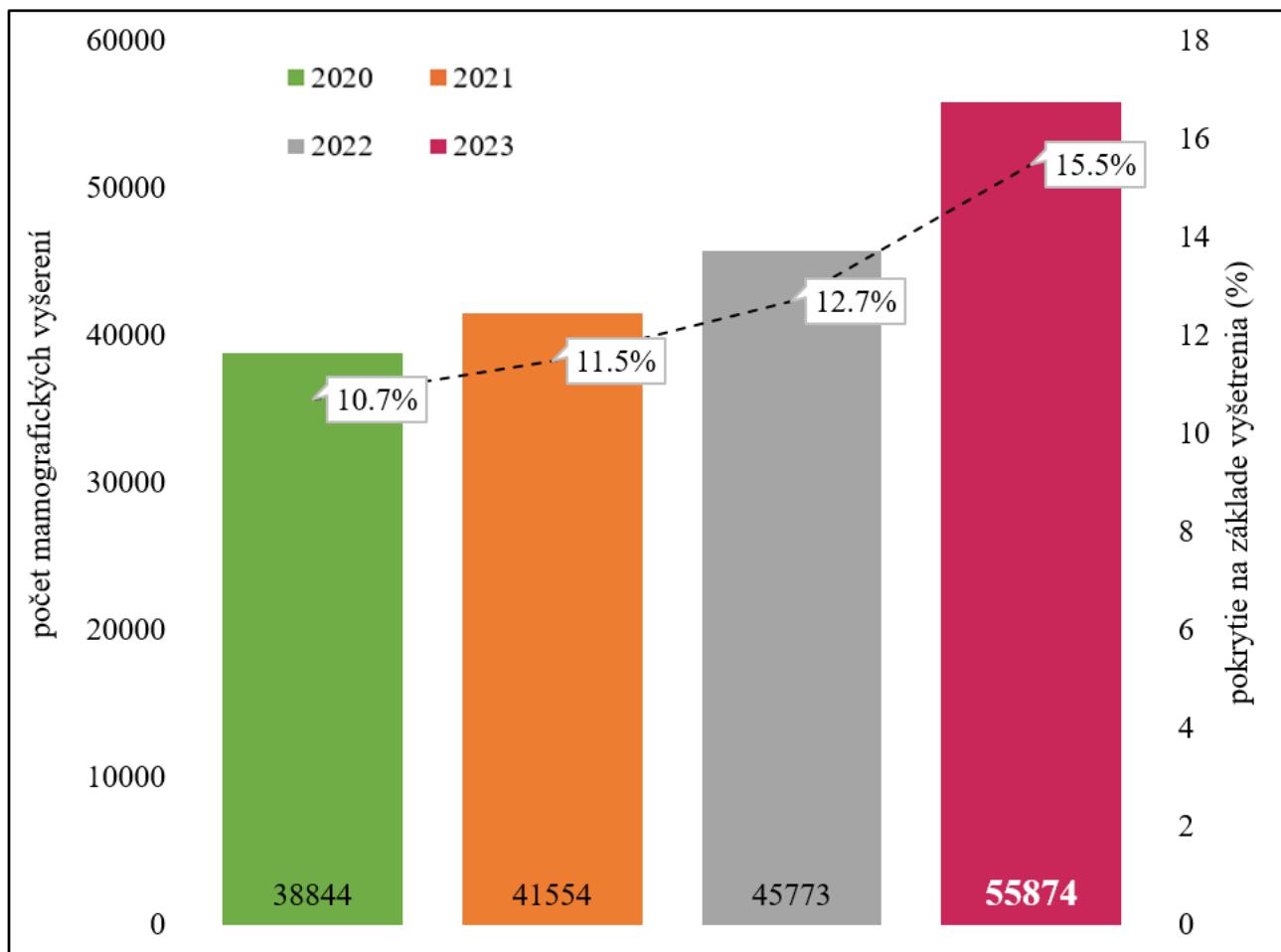
Vývoj počtu zrealizovaných skríningových mamografií v SR podľa mesiaca

priemerne 4656 skríningových mamografií (medián 4619) / mesiac
rozsah 3906 až 5674 skríningových mamografií / mesiac

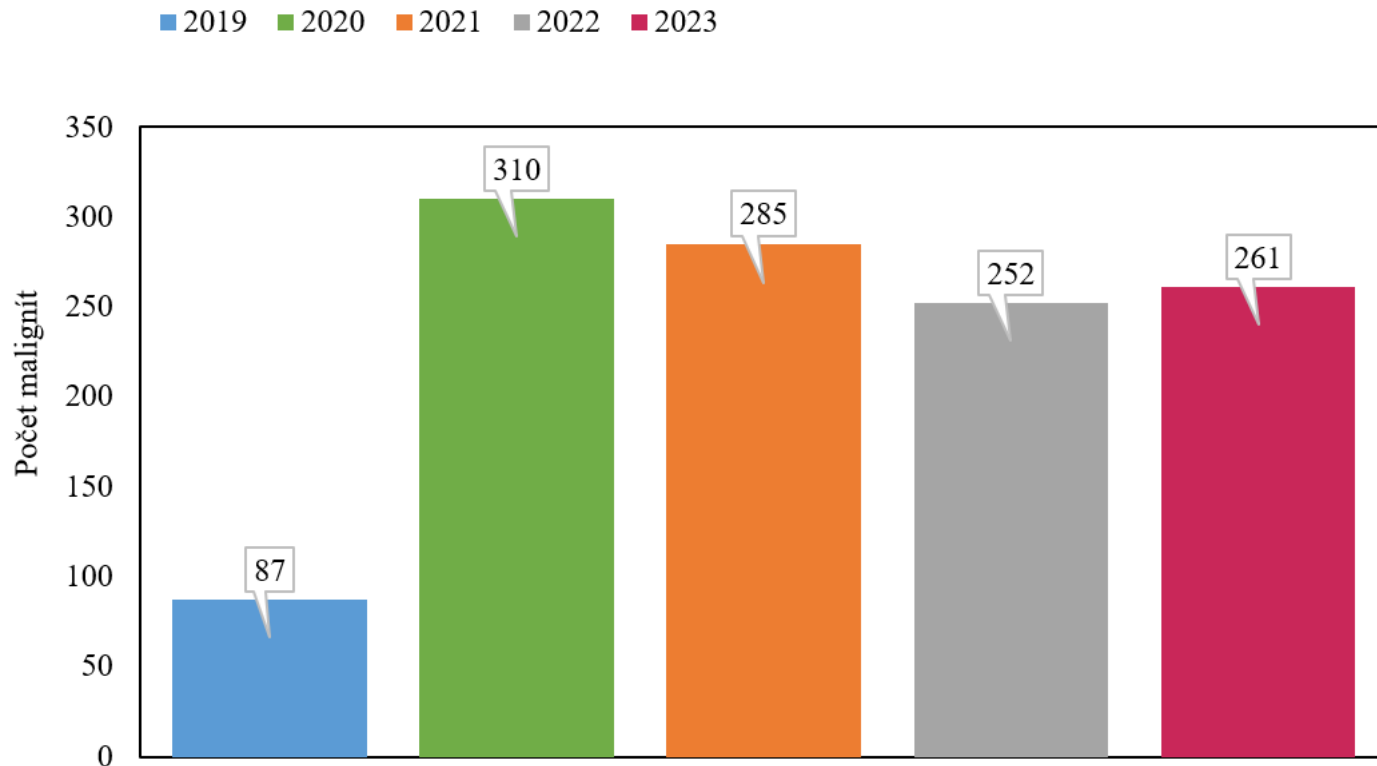
Vývoj pokrytia organizovaným mamografickým skríningom v SR

* t. j. mamografické vyšetrenie zrealizované na preverenom skríningovom mamografickom pracovisku podľa územnej činnosti mamografického pracoviska

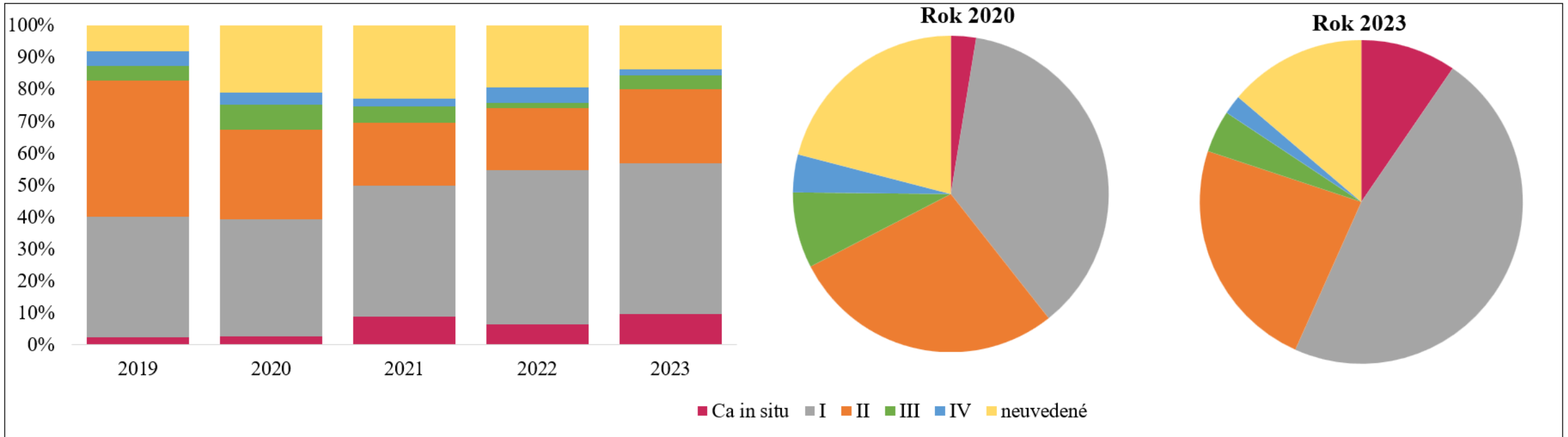
Počet diagnostikovaných malignít v organizovanom mamografickom skríningu

	September 2019	2020	2021	2022	2023
Počet skríningových MG	16 453	38 844	41 554	45 773	55 874
Počet malignít	87	310	285	252	261
Detekčná miera (na tisíc vyšetrení)	5 / 1 000	8 / 1 000	7 / 1 000	6 / 1 000	5 / 1 000

V počiatkových fázach zavádzania skríningového programu bola zaznamenaná vyššia miera malignity, pretože bolo diagnostikovaných viac prípadov, ktoré boli predtým neodhalené. S rozvojom skríningového programu sa miera malignity postupne znižuje, čo naznačuje, že skríning efektívne zachytáva prípady v skorších štádiách ochorenia.

Štádium diagnostikovaných malignít v organizovanom mamografickom skríningu

rok	0	I	II	III	IV	neznáme
2020	3%	37%	28%	8%	4%	21%
2023	10%	47%	23%	4%	2%	14%

Hodnotiace správy mamografického skríningu

Stav onkologických skríninov na Slovensku

MAMOGRAFICKÝ SKRÍNING SR
Hodnotiaca správa za obdobie 2020

Národný onkologický inštitút

Národný onkologický inštitút
Klemenšova 1, 833 10 Bratislava
Slovenská republika

+421 2 59 378 429
noi@nosk.sk
www.nosk.sk

**MAMOGRAFICKÝ SKRÍNING SR
DOPLNOK**
Štatistické výsledky z anonymizovaných údajov Ministerstva
zdravotníctva SR a zdravotných poisťovní za rok 2021

Národný onkologický inštitút

Národný onkologický inštitút
Klemenšova 1, 833 10 Bratislava
Slovenská republika

+421 2 59 378 429
noi@nosk.sk
www.nosk.sk

MAMOGRAFICKÝ SKRÍNING SR
Hodnotiaca správa za obdobie 2021

Národný onkologický inštitút

Národný onkologický inštitút
Klemenšova 1, 833 10 Bratislava
Slovenská republika

+421 2 59 378 429
noi@nosk.sk
www.nosk.sk

MAMOGRAFICKÝ SKRÍNING SR
Hodnotiaca správa za obdobie 2022

Štatistické výsledky z anonymizovaných údajov preventívnych skríningových
mamografických procedúr a zdravotných poisťovní za rok 2022

Národný onkologický inštitút

Národný onkologický inštitút
Klemenšova 1, 833 10 Bratislava
Slovenská republika

+421 2 59 378 429
noi@nosk.sk
www.nosk.sk

MAMOGRAFICKÝ SKRÍNING SR
Hodnotiaca správa za obdobie 2023

Štatistické výsledky z anonymizovaných údajov preventívnych skríningových
mamografických procedúr a zdravotných poisťovní za rok 2023

Národný onkologický inštitút

Národný onkologický inštitút
Klemenšova 1, 833 10 Bratislava
Slovenská republika

+421 2 59 378 429
noi@nosk.sk
www.nosk.sk

NÁRODNÝ
ONKOLOGICKÝ
INŠTITÚT

Skríningové
onkologické programy
na Slovensku

Správa za rok 2020

NÁRODNÝ
ONKOLOGICKÝ
INŠTITÚT

Stav
onkologických skríninov
na Slovensku

Správa za rok 2021

NÁRODNÝ
ONKOLOGICKÝ
INŠTITÚT

Stav
onkologických skríninov
na Slovensku

Správa za rok 2022

NÁRODNÝ
ONKOLOGICKÝ
INŠTITÚT

Stav
onkologických skríninov
na Slovensku

Správa za rok 2023

ONKOKONTROLA prsníka

Ak ste žena vo veku 50 až 69 rokov, mali by ste sa viac zaujímať o skrúingovú mamografiu, pretože vám môže zachrániť život.

chcem **vedieť viac** >>

Boli ste na onkokontrole prsníkov?

Váš názor nás zaujíma! >>

ONKOKONTROLA krčka maternice

Ak ste žena vo veku 23 rokov a viac, zvyknite si na pravidelné prehliadky u gynekológa. Môžu vám zachrániť život.

chcem **vedieť viac** >>

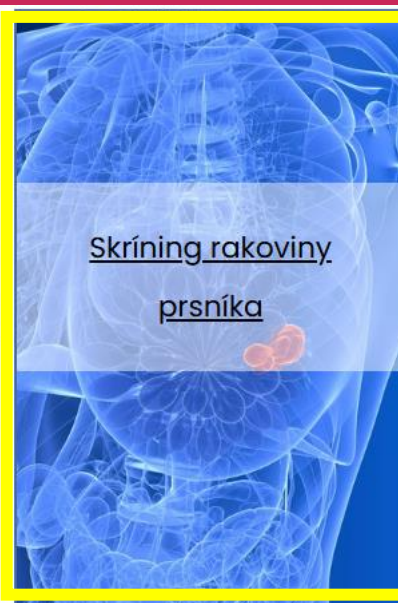
ONKOKONTROLA hrubého čreva a konečníka

Ak ste vo veku od 50 do 75 rokov, mali by ste sa viac zaujímať o zdravie svojho čreva a konečníka.

chcem **vedieť viac** >>

Boli ste na vyšetrení skrúingová kolonoskopia?

Váš názor nás zaujíma! >>

⌘ Trendy v skríningu rakoviny prsníka

- ⌘ Zavedenie Mamografického skríninového programu rakoviny prsníka (september 2019)
- ⌘ Vybudovanie siete vysokokvalitných preverených skríninových MG pracovísk zabezpečujúcich komplexný manažment účastníčky skríninového programu
- ⌘ Implementovanie odporúčaní Európskej komisie

⌘ Úspechy v skríningu rakoviny prsníka

- ⌘ OnkoKontrola
- ⌘ NOI Fórum: Štatistický audit mamografického skríningu v praxi (2.ročník)
- ⌘ Zvyšujúca sa účasť žien na mamografickom skríningu a nárast počtu skríninových mamografií v organizovanom skríningu
- ⌘ Štandardné postupy

⌘ Výzvy v skríningu rakoviny prsníka v najbližšom období

- ⌘ Rozšírenie siete preverených skríninových MG pracovísk
- ⌘ Naplnenie kapacít preverených skríninových MG pracovísk (cca 5tisíc vyšetrení)
- ⌘ **Novelizácia zákona 577/2004 → MG skrínig 45-75 rokov + 364 dní**
- ⌘ Zabezpečenie kvalitného zberu štatistických údajov MG skríningu → spolupráca NOI, NCZI, ZP, poskytovatelia zdravotníckych služieb,...

Ďakujem za pozornosť

